

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 *Titlul proiectului de act normativ*

Lege pentru realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană prevăzută în Concepția de realizare a capabilității operaționale de apărare aeriană cu avioane multirol de generația a V-a, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, Faza I, și unele măsuri privind derularea contractelor Guvern la Guvern specifice Programului Foreign Military Sales

Secțiunea a 2-a **Motivul emiterii actului normativ**

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Proiectul este inițiat de Ministerul Apărării Naționale.

2.2. Descrierea situației actuale

Contextul strategic în care România își apără interesele și își promovează obiectivele naționale de securitate este caracterizat de concurența geopolitică între actorii cu interese globale sau regionale, de un dinamism ridicat, de volatilitate/instabilitate și de imprevizibilitate. La nivel regional și subregional, mediul de securitate se află într-o nouă fază de reconfigurare. Dinamica actuală de securitate poate afecta atât direct, cât și indirect starea de securitate a României și siguranța cetățenilor săi.

În acest context, apartenența României la NATO și UE determină asumarea unor responsabilități de importanță critică pe linia asigurării stabilității regionale, generând deopotrivă riscuri și garanții de securitate suplimentară. Soliditatea relației transatlantice depinde de menținerea angajamentului SUA în Europa, precum și de modul în care aliații și partenerii europeni vor aloca resurse pentru dezvoltarea propriilor capacități de apărare.

Dezvoltarea și menținerea unor capabilități de apărare robuste și reziliente, credibile, interoperabile, flexibile și eficiente, destinate atât îndeplinirii angajamentelor asumate ca urmare a calității de stat membru NATO și UE, cât și descurajării unei posibile agresiuni și articulării unui răspuns adecvat la provocările actuale și viitoare ale mediului de securitate, inclusiv în spectrul neconvențional, hibrid, reprezintă condiția esențială pentru îndeplinirea obiectivelor politicii de apărare a României.

Forțele Aeriene Române contribuie la asigurarea securității României, executând permanent apărarea spațiului aerian național/NATO, pe timp de pace prin Serviciul de Luptă Permanent – Poliție Aeriană (SLP-PA), sub comanda NATO, în conformitate cu angajamentele asumate, concomitent cu generarea/regenerarea forțelor pentru pregătirea în vederea executării misiunii de luptă la criză și război.

În prezent Forțele Aeriene Române asigură executarea misiunilor SLP-PA cu avioane

F-16. Continuarea executării SLP-PA cu avioanele F-16 este o soluție doar pe termen mediu, care asigură performanțe operaționale limitate, având în vedere continua dezvoltare a platformelor aeriene către avioane de generația a V-a și viitoare, condiționată și de expirarea resursei acordate de către producătorul avioanelor, cu un orizont de timp estimat pentru scoaterea din exploatare în jurul anului 2034 și cu finalizare în jurul anului 2040.

Scoaterea graduală din serviciu a avioanelor F-16 și necesitatea executării SLP-PA, coroborate cu evoluția mediului de securitate regional, au determinat nevoia identificării unei soluții care să permită apărarea spațiului aerian al României cu avioane de generația a V-a. Avionul de luptă multirol de generația a V-a trebuie să dețină capacitățile necesare conectării în cadrul sistemului integrat de apărare aeriană al NATO (NATINAMDS – NATO Integrated Air and Missile Defense System) și să execute misiuni în cadrul operațiilor întrunite, multinaționale, în toate domeniile, pentru asigurarea suveranității în spațiul aerian național și aliat.

Până la această dată, pe baza prevederilor Concepției de realizare graduală a capacității de apărare aeriană în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”, aprobată prin Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. S-70/2012, în conformitate cu prevederile Legii nr. 240/2013 pentru realizarea capacității operaționale aeriene cuprinse în Faza 1 a Etapei de tranziție inițială a Concepției de realizare graduală a capacității de apărare aeriană în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 237/2019 pentru continuarea dezvoltării capacității operaționale aeriene cuprinse în Etapa de tranziție inițială a Concepției de realizare graduală a capacității de apărare aeriană în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”, cu modificările ulterioare și ale Legii nr. 214/2022 pentru realizarea capacității operaționale aeriene de tranziție prevăzută în Concepția de realizare graduală a capacității de apărare aeriană în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”, au fost semnate contracte cu Guvernul Republicii Portugheze și Guvernul Statelor Unite ale Americii pentru achiziționarea primei escadrile de avioane F-16 A/B în configurația M5.2R, a suportului logistic, instruire, armament și modernizarea acestuia la configurația M6.X, precum și cu Guvernul Regatului Norvegiei și Guvernul Statelor Unite ale Americii pentru achiziționarea escadrilelor nr. 2 și 3 de avioane F-16 A/B în configurație M6.5.2, a suportului logistic, instruire și modernizarea acestora la aceeași configurație cu avioanele F-16 din prima escadrilă.

Avionul F-35 dispune de performanțe tehnologice foarte avansate, în principal caracteristica STEALTH, integrarea senzorilor de ultimă generație, capacitate de schimb de informații criptate în timp real atât cu platforme aeriene, cât și cu sisteme de apărare cu baza la sol, capacitate de gestionare reală a imaginii operaționale a câmpului de luptă, precum și de muniții inteligente de înaltă precizie, și permite realizarea și menținerea superiorității aeriene, condiție obligatorie pentru asigurarea suveranității în spațiul aerian național și, la nevoie, pentru apărarea acestuia. De asemenea, avionul F-35 este singura platformă aeriană de generația a V-a, care la acest moment se află în producție, disponibilă pentru achiziție, preconizându-se să devină avionul de generația a V-a standard în NATO.

Pentru fundamentarea unei soluții cu privire la inițierea programului de achiziție cu avioane F-35, în anul 2019 s-a transmis o scrisoare de cerere LOR for P&A – Letter of

Request for Price and Availability adresată Guvernului Statelor Unite ale Americii, pentru obținerea unor informații necesare pentru planificarea unor eventuale scrisori de cerere pentru achiziții prin programul FMS – Foreign Military Sales.

Concomitent cu scoaterea din serviciu a aeronavelor MiG-21 LanceR și tranziția accelerată la exploatarea aeronavelor F-16 din dotarea Forțelor Aeriene, prevederi aprobate prin Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 083/2022, s-a dispus accelerarea demersurilor pentru inițierea programului de înzestrare cu avioane de generația a V-a, F-35.

Prin Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. S-57 din 11.04.2023, privind Concepția de realizare a capabilității operaționale de apărare aeriană cu avioane multirol de generația a V-a, a fost aprobată realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană finală, pentru îndeplinirea obiectivelor naționale de securitate stabilite prin Strategia națională de apărare, a obiectivelor militare naționale stabilite prin Strategia Militară a României, a misiunilor Armatei României și rolului fundamental al Forțelor Aeriene pentru apărarea spațiului aerian național pe timp de pace, în situații de criză și la război.

Având în vedere interacțiunea dintre sistemul de planificare, programare, bugetare și evaluare, sistemul de emiterie a cerințelor și sistemul de management al achizițiilor pentru apărare, la nivelul Ministerului Apărării Naționale, au fost întocmite și aprobate următoarele documente:

- Documentul cu Nevoile Misiunii pentru „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, aprobat prin Hotărârea adoptată în ședința trimestrială a Consiliului de Supraveghere a Cerințelor nr. 535 din 30.03.2023;

- Studiul de concept pentru „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, Rev.01 28.08.2023;

- Documentul cu Cerințele Operaționale pentru „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, aprobat prin Hotărârea Comitetului de cerințe operaționale al Forțelor Aeriene nr. 5 din 22.09.2023.

De asemenea, Parlamentul României a aprobat inițierea de către Ministerul Apărării Naționale, prin Direcția generală pentru armamente, a procedurii de atribuire a acordurilor aferente achiziției a 32 avioane F-35, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, prin programul de asistență de securitate Foreign Military Sales, al Guvernului Statelor Unite ale Americii, în ședința comună a Birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, comunicată cu scrisoarea nr. 1329BP/24.10.2023.

În cadrul Memorandumului cu tema Solicitarea Ministerului Apărării Naționale către Parlamentul României privind obținerea aprobării prealabile pentru inițierea procedurilor de atribuire a acordurilor aferente achiziției a 32 avioane F-35, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, prin programul de asistență de securitate Foreign Military Sales (FMS), nr. A2-4620 din 12.06.2023, aprobat de Prim-Ministrul României, sunt stipulate și domeniile de interes ce pot face obiectul cooperării industriale.

După exemplul altor state care au inițiat programul de achiziție al avioanelor multirol F-35 unde a fost inclus și pachetul de cooperare cu industria, activitățile aferente stabilirii elementelor din compunerea acestuia pot fi desfășurate în paralel cu cele pentru elaborarea

acordului interguvernamental de tip LOA, respectiv după transmiterea scrisorii LOR for LOA, privind pachetul de avioane F-35, bunuri și servicii, având ca finalitate semnarea unui acord pentru cooperare industrială. Acordul pentru cooperare industrială va fi semnat de către partea română în paralel cu semnarea LOA transmisă de către Guvernul SUA.

Achiziția platformelor aeriene de generația a V-a, F-35, necesare pentru realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană finală se poate efectua doar cu aprobarea autorităților SUA, prin contracte guvern – guvern de tip Scrisoare de Ofertă și Acceptanță (Letter of Offer and Acceptance), în cadrul Programului Foreign Military Sales – FMS. Pentru acest tip de produse, programul FMS este singura modalitate de achiziție, aplicată de către toate statele. Derularea contractelor de tip LOA prin Programul FMS se va realiza cu respectarea cerințelor legislației Statelor Unite ale Americii și a directivelor Departamentului Apărării al Statelor Unite ale Americii care reglementează administrarea și implementarea asistenței militare de securitate.

Ministerul Apărării Naționale a înaintat, în data de 06.11.2023, Departamentului Apărării al SUA, documentele Letter of Request (LOR) for Letter of Offer and Acceptance (LOA) pentru achiziția pachetului de bază asociat programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, Faza I și a pachetului de muniții inițial asociat acestui program. Scrisoarea de cerere LOR pentru pachetul de bază F-35 conține o cerință cu privire la măsuri pentru asigurarea securității aprovizionării prin cooperare industrială, având ca finalitate semnarea unui acord de cooperare industrială, în paralel cu semnarea LOA transmisă de către Guvernul SUA.

Asistența de securitate acordată prin Programul FMS se circumscrie Acordului între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii referitor la programele de asistență economică, tehnică și în domenii conexe, ratificat prin Ordonanța Guvernului nr. 25/1996 aprobată prin Legea nr. 30/1997, Ministerul Apărării Naționale fiind împuternicit să reprezinte Guvernul României pentru negocierea, semnarea și derularea contractelor privind asistența de securitate acordată de către guverne străine în conformitate cu prevederile art. 61 alin. (1) și (2) din legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Parteneriatul strategic România-SUA, lansat la 11.07.1997, a reprezentat și reprezintă un reper esențial al politicii externe a României, precum și un instrument eficient de sprijin a eforturilor interne în domeniul apărării.

Reperele semnificative ale Parteneriatului strategic cu SUA în domeniul apărării sunt următoarele:

- Acordul dintre România și Statele Unite ale Americii privind statutul forțelor Statelor Unite ale Americii în România, semnat la Washington la 30 octombrie 2001, ratificat prin Legea nr. 260/2002;
- Acordul dintre România și Statele Unite ale Americii privind activitățile forțelor Statelor Unite staționate pe teritoriul României, semnat la București la 6 decembrie 2005, ratificat prin Legea nr. 268/2006;
- Acordul dintre România și Statele Unite ale Americii privind amplasarea sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice al Statelor Unite în România, semnat la Washington la 13 septembrie 2011, ratificat prin Legea nr. 290/2011;

- Declarația Comună privind Parteneriatul Strategic pentru Secolul XXI între România și Statele Unite ale Americii;
- Declarația Comună privind implementarea Parteneriatul Strategic pentru Secolul XXI între România și Statele Unite ale Americii;
- colaborarea bilaterală intensă în desfășurarea misiunilor de pace și în combaterea terorismului (operațiunile din Irak, Afganistan, etc.);
- operaționalizarea sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice de la Deveselu;
- cooperarea bilaterală în cadrul NATO, asigurarea prezenței aeriene și maritime Aliate întărite în regiunea Mării Negre, susținute de un program consolidat de exerciții și antrenamente întrunite și multinaționale, reprezintă unul din vectorii esențiali de natură să amplifice securitatea și prosperitatea României.

Referitor la legislația incidentă, menționăm Tratatul Atlanticului de Nord, semnat la Washington la 4 aprilie 1949, la care România a aderat prin Legea nr. 22/2004, Tratatul privind Uniunea Europeană, Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 13 iulie 2009 privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității și de modificare a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 195/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, în conformitate cu art. 3 din Tratatul Atlanticului de Nord, pentru atingerea într-un mod cât mai eficient a obiectivelor acestui tratat, România, acționând individual, prin dezvoltarea propriilor mijloace, își va menține și va dezvolta capacitatea individuală și pe cea colectivă de a rezista unui atac armat.

Potrivit art. 4 din Tratatul privind Uniunea Europeană – TFUE, sunt respectate funcțiile esențiale ale statului și, în special, cele care au ca obiect asigurarea integrității sale teritoriale, menținerea ordinii publice și apărarea securității naționale. În special, securitatea națională rămâne responsabilitatea exclusivă a fiecărui stat membru.

Dispozițiile art. 346 alin. (1) lit. b) din TFUE stipulează că orice stat membru poate lua măsurile pe care le consideră necesare pentru protecția intereselor esențiale ale siguranței/securității sale și care se referă la producția sau comerțul cu armament, muniție și material de război, aceste măsuri netrebuind să modifice condițiile de concurență pe piața internă în ce privește produsele ce nu sunt destinate unor scopuri specific militare.

Directiva 2009/81/CE precizează la paragraful (1) din preambul că securitatea națională rămâne responsabilitatea exclusivă a fiecărui stat membru, atât în domeniul apărării, cât și al securității, iar la paragraful (30) faptul că, având în vedere specificitatea sectorului apărării și securității, achizițiile de echipamente, precum și de lucrări și de servicii efectuate de un guvern de la alt guvern ar trebui să fie excluse din domeniul de aplicabilitate al acestei directive. În dezvoltarea acestei teze, prin art. 13 lit. f) se stipulează că directiva nu se aplică contractelor atribuite de un guvern unui alt guvern referitoare la furnizarea de echipamente militare sau echipamente sensibile, lucrări și servicii în legătură directă cu

astfel de echipamente, lucrări și servicii special destinate unor scopuri militare sau lucrări și servicii cu caracter sensibil.

Totodată, prezintă incidență și documentele elaborate la nivelul Comisiei Europene: Commission Notice - Guidance on the award of government – to – government contracts in the fields of defence and security (Article 13.f of Directive 2009/81/EC of the European Parliament and of the Council) (2016/C 450/01).

Aprobarea achiziției de la Guvernul Statelor Unite ale Americii se va realiza în condițiile prevăzute de prezenta lege, cu respectarea prevederilor art. 22 lit. f) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 195/2012, cu modificările și completările ulterioare, care transpune Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

Ministerul Apărării Naționale prin Direcția generală pentru armamente, în numele Guvernului României, va semna și derula contractele de achiziție de tip LOA a pachetului de produse și servicii de la Guvernul Statelor Unite ale Americii.

Compania Națională „Romtehnica”- S.A., societate specializată în domeniul comerțului exterior din coordonarea directă a Ministerului Apărării Naționale este entitatea desemnată de Legea nr. 346/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să achiziționeze produse, servicii și lucrări din afara teritoriului vamal al României. În acest sens, compania gestionează toată relația cu bugetul de stat în ceea ce privește obligațiile fiscale privind TVA aferente contractelor de achiziție de la extern pentru Ministerul Apărării Naționale, cum ar fi declarațiile lunare de TVA (deconturi și declarații recapitulative), calcul și plată TVA către bugetul de stat conform termenelor legale, punerea în liberă circulație a bunurilor achiziționate din afara teritoriului Uniunii Europene, precum și îndeplinirea obligațiilor declarative în vama română.

Întrucât instruirea piloților militari la nivelul țărilor membre NATO este un proces dificil pentru toate țările datorită costurilor mari, consumului de resurse materiale și disponibilității resursei umane (în special piloți instructori) precum și a perioadei îndelungate de formare a piloților, la nivelul statelor membre NATO dar și la nivel european au fost identificate posibilități de cooperare comune. În acest sens, au fost semnate acorduri între statele prin care se pot desfășura programe de instruire a piloților militari, prin punerea și utilizarea în comun a resurselor umane și materiale disponibile fiecărui stat, în funcție de nevoile de instruire ale fiecăruia.

Pentru asigurarea calificării piloților la nivelul cerințelor NATO și formarea de noi piloți care să opereze avioanele din dotare, Forțele Aeriene Române folosesc atât resursele proprii de instruire cât și programele de instruire ale SUA prin Air Force Security Assistance Training Squadron – AFSAT, aceste modalități de instruire nefiind suficiente pentru pregătirea a unui număr minim de piloți care să încadreze cele două escadrile de avioane F-35 care vor fi achiziționate din SUA.

Pentru diminuarea deficitului privind instruirea piloților din Forțele Aeriene Române, au fost semnate înțelegeri pentru participarea României la programul de instruire Euro-NATO Joint Jet Pilot Training – ENJJPT și la programul NATO Flight Training Europe – NFTE ceea ce va permite parcurgerea unor programe de instruire în paralel cu cele derulate de Forțele Aeriene Române și Forțele Aeriene ale Statelor Unite ale Americii și va asigura

creșterea numărului de piloți necesari pentru încadrarea unităților de aviație care vor avea în dotare avioane F-35.

Pentru acoperirea deficitului de piloți, începând cu anul 2017, România a aderat prin semnarea Memorandum of Understanding la Programul Euro-NATO Joint Jet Pilot Training – ENJJPT, iar începând cu 2019 a început să trimită piloți la pregătire în cadrul acestui program, satisfăcând astfel o parte din necesarul de instruire al piloților pentru a putea efectua trecerea pe orice aeronavă de luptă modernă (F-16, F-18, F-35, F-22, Eurofighter). Conform planului de operații – Plan of Operation (PO) convenit la nivelul programului ENJJPT, fiecare țară semnatară trebuie să trimită piloți instructori pentru a putea solicita, trimite și desfășura instruirea unor piloți elevi. Țările partenere ale programului ENJJPT sunt următoarele: Belgia, Canada, Danemarca, Germania, Grecia, Italia, Olanda, Norvegia, Portugalia, România, Spania, Turcia, UK, USA.

Totodată, începând cu anul 2021, România a aderat prin semnarea Memorandum of Understanding la Programul NATO Flight Training Europe – NFTE, din care fac parte următoarele țări: Belgia, Bulgaria, Croația, Cehia, Germania, Grecia, Italia, Muntenegru, Macedonia de Nord, Olanda, Portugalia, Spania, Turcia, Ungaria. Programul este similar cu programul ENJJPT și pregătește piloți pentru toate categoriile de aeronave.

2.3. Schimbări preconizate

Prin proiectul de act normativ:

➤ se urmărește realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană prevăzută în Concepția de realizare a capabilității operaționale de apărare aeriană cu avioane multirol de generația a V-a, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, Faza I, prin atribuirea contractelor de achiziție pentru pachetul de 32 avioane F-35, motoare, muniții, suport logistic inițial, acces permanent la lanțul global de suport al F-35, echipamente și servicii pentru instruire a personalului navigant de aviație, a personalului de sprijin și a personalului tehnic-ingineresc de aviație, echipamente criptografice cu regim special, asistență de specialitate, de la Guvernul Statelor Unite ale Americii.

Ca urmare a derulării de achiziții de la Guvernul Statelor Unite, potrivit reglementărilor legislației americane, s-a constatat că, periodic, autoritățile guvernamentale americane pot emite facturi de regularizare a valorii bunurilor importate în România, ori de câte ori acestea acceptă ca eligibilă o cheltuială realizată de furnizorii implicați, stabilirea valorii finale a bunurilor fiind realizată într-o perioadă care de obicei nu depășește 3 ani. Astfel, la momentul stabilirii valorii finale a bunurilor potrivit art. 173 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și Consiliului de instituire a Codului Vamal al Uniunii și art. 100 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Apărării Naționale are obligația regularizării sumelor aferente drepturilor de import și a altor taxe datorate (TVA, accize).

Având în vedere această situație, devin incidente prevederile art. 173, art. 174 și ale art. 176 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, privind obligația plății de dobânzi și penalități de întârziere pentru

diferențele suplimentare de creanțe fiscale rezultate din regularizarea valorii în vamă a bunurilor. Având în vedere aceste aspecte, determinate de prevederile legislației Statelor Unite ale Americii cu privire la derularea contractelor de tip Letter of Acceptance în cadrul programului Foreign Military Sales, este necesară reglementarea scutirii Ministerului Apărării Naționale de la plata penalităților și dobânzilor aferente diferențelor suplimentare de creanțe fiscale rezultate din regularizarea valorii în vamă a bunurilor importate.

➤ se introduc derogări de la prevederile art. 173, art. 174 și ale art. 176 din Legea nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare;

➤ se introduc derogări de la prevederile art. 22 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, în vederea abilitării Ministerului Apărării Naționale ca, prin Direcția generală pentru armamente, să efectueze plăți pentru produsele, serviciile și/sau transferul de tehnologie care fac obiectul proiectelor de cooperare industrială, prevăzute la art. 3 din proiectul de lege;

➤ în vederea aprobării fazei de lichidare din procesul execuției bugetare, comandanții/șefii structurilor militare beneficiare ale bunurilor și serviciilor prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a) din proiectul de lege, cu excepția serviciilor pentru instruire a personalului și asistență tehnică, vor realiza recepția și verificarea documentelor justificative, în vederea confirmării realității „serviciului efectuat” și înregistrarea în patrimoniu a bunurilor și serviciilor recepționate;

➤ în vederea aprobării fazei de lichidare din procesul execuției bugetare, operatorii economici din industria națională de apărare beneficiari ai produselor, serviciilor și/sau ai transferului de tehnologie, prevăzute la art. 1 alin. (1) și art. 3 din proiectul de lege, vor realiza recepția și verificarea documentelor justificative, în vederea confirmării realității „serviciului efectuat” și înregistrarea în patrimoniu a bunurilor și serviciilor recepționate;

➤ se introduc derogări de la prevederile art. 77 alin. (1) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, impuse de unele limitări identificate, în legislația în vigoare, care au generat dificultăți în procesul de întocmire a documentelor necesare detașării personalului nominalizat la art. 6, alin. (2) din proiectul de lege, pentru îndeplinirea unor misiuni în străinătate;

➤ se introduc derogări de la prevederile art. III alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, impuse de limitări identificate care au generat dificultăți în procesul de desfășurare a misiunilor prevăzute la art. 6 din proiectul de lege, ținând cont de distanțele foarte mari între locul de cazare și locul de desfășurare a misiunilor; ipoteza normativă statuată prin art. 11 alin. (2) lit. f) din proiectul de act normativ, vizează încheierea de contracte de închiriere sau leasing auto, în funcție de varianta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, pentru asigurarea transportului, context în care facem precizarea că alegerea doar a variantei de închiriere pentru asigurarea serviciului de transport conduce la cheltuieli vădit suplimentare care încalcă principiul eficienței/economicității utilizării fondurilor publice.

➤ se prevede gestionarea de către Ministerul Apărării Naționale a sumelor în valută aferente achizițiilor Programului Foreign Military Sales – FMS, aflate în contul Federal

Reserve Bank of New York – FRBNY deschis în acest sens de către Guvernul Statelor Unite ale Americii pentru România, prin utilizarea instrumentelor specifice Programului FMS.

➤ se introduc derogări de la prevederile art. 75 din Legea din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, în scopul utilizării de către Ministerul Apărării Naționale a sumelor rămase și neutilizate, ca urmare a ajustărilor costurilor în urma derulării procesului de contractare specific contractelor de tip LOA, aflate în contul Federal Reserve Bank of New York – FRBNY, rămân la dispoziția Ministerului Apărării Naționale și sunt utilizate pentru achiziția de bunuri și servicii necesare realizării înzestrării Ministerului Apărării Naționale prin programele de asistență militară de securitate specifice FMS; se creează astfel cadrul legal necesar utilizării eficiente și oportune a bugetului destinat înzestrării MAPN.

➤ se introduc o serie de drepturi și obligații specifice pentru personalul care va participa la misiuni în condițiile stabilite prin contractele de achiziție, întrucât pentru implementarea unor capabilități de complexitate ridicată din punct de vedere tehnic și operațional, este necesară participarea la activități pentru instruire cu un grad de risc ridicat; totodată se vor crea premisele motivării personalului în vederea participării la acest tip de misiune și pentru menținerea personalului specializat în structurile ministerului, în specializarea/calificarea dobândită pe timpul misiunii pentru instruire, pentru executarea de activități la nivelul de specializare dobândit;

➤ se introduc derogări de la prevederile art. 1 alin. (3) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare privind acordarea unei majorări de până la 50% din solda de funcție/salariul de bază actualizată, cu încadrarea în bugetul aprobat, personalului desemnat cu responsabilități privind derularea și implementarea acordurilor și contractelor necesare pentru realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană prevăzută la art. 1 alin. (1) din proiectul de lege, întrucât retenția personalului care deține competențele profesionale necesare în cadrul programului de înzestrare F-35, prin stimulare financiară, este o măsură viabilă și raportată la importanța asigurării capacității de gestionare și implementare a programului de înzestrare, având în vedere complexitatea acestuia; totodată, se are în vedere menținerea nivelului de reprezentare prin cunoștințele dobândite pe timpul derulării programului de înzestrare F-35, precum și accesul la informații cu caracter sensibil aferente acestuia.

Astfel, se impun a fi luate măsuri de motivare a personalului activ și a creșterii gradului de retenție în sistemul militar, inclusiv de natură salarială, în scopul diminuării numărului de demisii și a numărului personalului ce optează să treacă în rezervă, în caz contrar existând riscul neîndeplinirii sarcinilor asumate, cu impact asupra îndeplinirii misiunilor asumate și realizării capabilității de apărare aeriană prevăzută la art. 1 alin. (1) din proiectul de lege.

Având în vedere precedentul creat în vederea realizării și menținerii capabilității aferente achiziției sistemelor de avioane fără pilot la bord Bayraktar TB2, precum și măsurile legislative întreprinse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/2024 în vederea acordării unor drepturi specifice personalului participant la misiuni în afara

teritoriului național pentru executarea executării activităților pentru instruire pentru operare și mentenanță și activităților de sprijin în derularea programului de înzestrare realizat, se consideră necesară acordarea unui spor conform celor menționate mai sus, dată fiind importanța deosebită la nivel strategic a programului de înzestrare F-35.

Măsura se consideră a fi necesară având în vedere totodată conflictul în desfășurare din proximitatea granițelor României, starea actuală a înzestrării Armatei României, ceea ce impune adoptarea de măsuri urgente care să asigure efectivul de personal calificat necesar care să conducă la îndeplinirea obligațiilor și misiunilor asumate față de partenerii strategici ai României.

➤ prin cheltuielile determinate de dislocarea personalului Ministerului Apărării Naționale la misiunile prevăzute la art. 6 din proiectul de act normativ și a membrilor de familie, se înțelege contravaloarea biletelor de avion, a asigurărilor de viață și a asigurărilor medicale;

➤ se prevede posibilitatea aprobării de către ordonatorul principal de credite/persoana împuternicită prin derogare de competență a achiziției din alte surse, dacă unele produse și/sau servicii nu pot fi contractate sau este necesar din punct de vedere economic și/sau operațional să fie contractate din alte surse. Prin "achiziția din alte surse" se înțelege achiziția de la alte guverne și/sau de la alți furnizori, a bunurilor sau serviciilor care nu pot fi achiziționate prin contractele prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a), cu respectarea legislației în materia achizițiilor publice în domeniile apărării și securității.

2.4. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului

Nu este cazul.

3.2. Impactul social

Nu este cazul.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

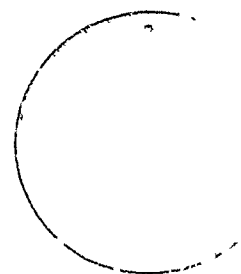
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media peste 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit						
b) bugete locale: (i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						

a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
<p>a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;</p> <p>b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Nu este cazul.</p>						
4.8. Alte informații						
<p>Valoarea estimată la data obținerii aprobării prealabile a Parlamentului a fost de 6,5 miliarde USD, fără TVA.</p> <p>Totodată, având în vedere procedurile specifice FMS, valorile finale vor fi cunoscute cu exactitate după finalizarea discuțiilor cu reprezentanții Guvernului Statelor Unite ale Americii, pentru definitivarea pachetelor de bunuri și servicii.</p> <p>Prin intrarea în vigoare a proiectului de act normativ, nu este necesară alocarea unor fonduri suplimentare la titlul „Cheltuieli de personal”, acestea încadrându-se în prevederile bugetare anuale, aprobate cu această destinație.</p> <p>Fondurile necesare realizării capabilității operaționale se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Apărării Naționale sau prin împrumuturi ori garanții de împrumuturi oferite de Guvernul Statelor Unite ale Americii sau într-o variantă combinată a acestora.</p>						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Nu este cazul.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Proiectul de act normativ este compatibil cu legislația comunitară în domeniul achizițiilor publice, fiind elaborat în temeiul art. 22 lit. f) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 195/2012, cu modificările și completările ulterioare, care transpune Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Nu este cazul.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1122/2024.

- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
Consiliul Suprem de Apărare a Țării a emis Hotărârea nr. 195/6.11.2024.
- c) Consiliul Economic și Social
Nu este cazul.
- d) Consiliul Concurenței
Consiliul Concurenței a transmis adresa nr. 15708/31.10.2024
- e) Curtea de Conturi
Nu este cazul.
- 6.6. Alte informații**
Nu au fost identificate

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Au fost respectate dispozițiile art. 7 alin. (4) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare.

a) proiectul de act normativ a fost publicat pe site-ul Ministerului Apărării Naționale la data de 28.08.2024;

b) recomandările scrise s-au putut transmite în termen de 10 zile calendaristice de la publicarea pe site-ul Ministerului Apărării Naționale;

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualele impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

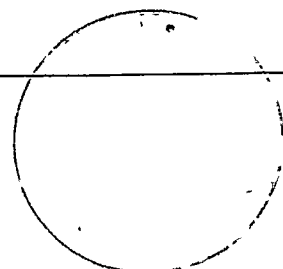
Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale, înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Nu este cazul

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană prevăzută în Concepția de realizare a capabilității operaționale de apărare aeriană cu avioane multirol de generația a V-a, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, Faza I, și unele măsuri privind derularea contractelor Guvern la Guvern specifice Programului Foreign Military Sales, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PREM - MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

The seal is circular with the text "GUVERNUL ROMÂNIEI" and "MINISTRU" around the perimeter. A signature is written over the seal, and a green rectangular box redacts the name of the Prime Minister.

